

P7_TA(2013)0228

Üldiste tariifsete soodustuste andmine Myanmarile/Birmale

Euroopa Parlamendi 23. mai 2013. aasta resolutsioon Myanmar/Birma üldiste tariifsete soodustuste taastamise kohta (2012/2929(RSP))

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Birma/Myanmari kohta, eelkõige 20. aprilli 2012. aasta¹ ja 22. novembri 2012. aasta² resolutsioone ning 13. septembri 2012. aasta resolutsiooni rohingya islamiusuliste tagakiusamise kohta Birmas/Myanmari³,
- võttes arvesse ELi välisasjade nõukogu 23. aprilli 2012. aasta järeldusi Birma/Myanmari kohta,
- võttes arvesse ELi kõrge esindaja Catherine Ashton ja kaubandusvoliniku Karel De Gucht 15. juuni 2012. aasta ühisavaldust, milles nõutakse Birma/Myanmari üldiste tariifsete soodustuste taastamist, ning ELi kõrge esindaja pressiesindaja 6. veebruari 2013. aasta avaldust Myanmar ja ELi töörühma võimaliku moodustamise kohta majanduskoostöö tugevdamise eesmärgil,
- võttes arvesse komisjoni ettepanekut võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega tunnistatakse kehtetuks Myanmarile/Birmale määrusega (EÜ) nr 552/97 ajutiselt antud üldiste tariifsete soodustuste peatamine (COM(2012)0524),
- võttes arvesse nõukogu 22. juuli 2008. aasta määrust (EÜ) nr 732/2008⁴ kehtiva üldiste tariifsete soodustuste kava kohaldamise kohta,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Töökonverentsi 13. juuni 2012. aasta resolutsiooni Myanmaris kohaldatavate ILO põhikirja artikli 33 alusel vastu võetud meetmete kohta,
- võttes arvesse Myanmar ja ILO ühisstrateegiat sunniviisilise töö kaotamise kohta 31. detsembriks 2015. aastaks, mille Myanmar/Birma võimud kiitsid heaks 5. juulil 2012,
- võttes arvesse USA valitsuse 11. juuli 2012. aasta dokumenti⁵ aruandlusnõuete kohta seoses vastutustundliku investeerimisega Birmas,
- võttes arvesse Myanmar/Birma inimõiguste olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööri 6. märtsi 2013. aasta aruannet,
- võttes arvesse Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) 1998. aastal vastu võetud tööalaste aluspõhimõtete ja põhiõiguste deklaratsiooni ning ILO konventsioone, millega

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0142.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0464.

³ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2012)0355.

⁴ ELT L 211, 6.8.2008, lk 1.

⁵ <http://www.humanrights.gov/wp-content/uploads/2012/07/Burma-Responsible-Investment-Reporting-Reqs.pdf>

- kehtestatakse tööõiguse üldised põhireeglid järgmistes valdkondades: sunniviisilise töö kaotamine (konventsioonid nr 29 (1930) ja nr 105 (1957)), ühinemisvabadus ja kollektiivse läbirääkimisõiguse kaitse (konventsioonid nr 87 (1948) ja nr 98 (1949)), lapsele sobimatu töö keelustamine (konventsioonid nr 138 (1973) ja nr 182 (1999)) ja tööalane mittediskrimineerimine (konventsioonid nr 100 (1951) ja nr 111 (1958)),
- võttes arvesse Birma/Myanmari valitsuse ja ÜRO poolt 27. juunil 2012 allkirjastatud tegevuskava, mille eesmärk on ennetada laste värbamist Myanmar relvajõududes ja nende seal kasutamist,
 - võttes arvesse ÜRO lapse õiguste konventsiooni ja eelkõige selle artiklit 38,
 - võttes arvesse ÜRO ettevõtluse ja inimõiguste juhtpõhimõtteid¹ ning välisasjade nõukogu 8. detsembri 2009. aasta järeldusi²,
 - võttes arvesse 2011. aasta mais ajakohastatud OECD suuniseid rahvusvahelistele ettevõtetele,
 - võttes arvesse ülemaailmse aruandluse algatust (Global Reporting Initiative), sh selle säästva arengu alase aruandluse suuniseid³,
 - võttes arvesse ÜRO vastutustundlike investeeringute põhimõtteid,
 - võttes arvesse komisjoni teatist „Pakett „Vastutustundlikud ettevõtted”” (COM(2011)0685),
 - võttes arvesse käimasolevaid läbirääkimisi komisjoni ettepaneku üle võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, millega muudetakse direktiivi 2004/109/EÜ (läbipaistvusdirektiiv) (COM(2011)0683), ja komisjoni ettepaneku üle võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv teatavat liiki ettevõtjate aruandeaasta finantsaruannete, konsolideeritud finantsaruannete ja nendega seotud aruannete kohta (COM(2011)0684), millega muudetakse direktiivi 2003/51/EÜ (raamatupidamisdirektiiv),
 - võttes arvesse oma 25. novembri 2010. aasta resolutsiooni ettevõtete sotsiaalse vastutuse kohta rahvusvahelistes kaubanduskokkulepetes,⁴
 - võttes arvesse oma 6. veebruari 2013. aasta resolutsiooni ettevõtja sotsiaalse vastutuse,

¹ ÜRO inimõiguste nõukogus 16. juunil 2011. aastal heaks kiidetud dokument „Ettevõtluse ja inimõiguste juhtpõhimõtted: ÜRO raamistiku „Kaitsta, austada ja heastada” elluviimine”

<http://www.business-humanrights.org/media/documents/ruggie/ruggie-guiding-principles-21-mar-2011.pdf>

² <http://www.business-humanrights.org/SpecialRepPortal/Home/Protect-Respect-Remedy-Framework-ning>

³ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/111819.pdf.
Version 3.1 (märts 2011):

<https://www.globalreporting.org/resourcelibrary/G3.1-Sustainability-Reporting-Guidelines.pdf>

⁴ ELT C 99 E, 3.4.2012, lk 101.

ühiskonna huvide edendamise ning suuna kohta säästvate ja kaasavate taastumisele¹ ning resolutsiooni ettevõtja sotsiaalse vastutuse, usaldusväärse, läbipaistva ja vastutustundliku ettevõtluse ning jätkusuutliku majanduskasvu kohta²,

- võttes arvesse 26. veebruarist 2. märtsini 2012 toimunud esimest Euroopa Parlamendi ja Myanmaris parlamendi vahelist kohtumist ja selle kohtumise aruannet³,
- võttes arvesse kodukorra artikli 110 lõiget 2,
- A. arvestades, et inimõiguste olukord Myanmaris/Birmas on jätkuvalt murettekitav, kuigi president Thein Sein valitsus on võtnud selle parandamiseks meetmeid;
- B. arvestades, et geograafiliselt asub Myanmar/Birma piirkonnas, millel on eelkõige ELi, Ameerika Ühendriikide, Hiina, India ja Austraalia jaoks suur strateegiline ja geopoliitiline tähtsus;
- C. arvestades, et käimasolevad muutused loovad olulisi võimalusi Euroopa Liidu ja Myanmaris/Birma vaheliste suhete märkimisväärseks parandamiseks, aidates kaasa reformiprotsessile ning majandusliku, poliitilise ja sotsiaalse arengu edendamisele;
- D. arvestades, et komisjon on teinud ettepaneku taastada Myanmaris/Birma üldised tariifsed soodustused, lähtudes Rahvusvahelise Tööorganisatsiooni (ILO) otsusest, mille kohaselt ei ole ILO sunniviisilise töö konventsiooni rikkumised Myanmaris/Birmas enam tõsised ega süstemaatilised;
- E. arvestades, et ILO hinnangul on Myanmaris/Birmas endiselt ligikaudu 5000 lapssõdurit;
- F. arvestades, et ettevaatuseks on siiski põhjust, sest Myanmaris/Birma inimõiguste olukorraga tegeleva ÜRO eriraportööri aruande kohaselt esineb riigis ikka tõsisid inimõiguste rikkumisi, nagu omavoliline kinnipidamine, sundümberasustamine, maa konfiskeerimine, lapssõdurite kasutamine, vägivald etniliste vähemuste vastu ja nõrk kohtusüsteem;
- G. arvestades, et minevikus olid paljud Myanmaris/Birma majandussektorid, nagu kaevandussektor, puidutööstus, nafta- ja gaasitööstus ning tammiehitus, otseselt seotud tõsiste inimõiguste rikkumiste ja keskkonna hävitamisega, kuid samal ajal olid need ka sõjaväelise valitsuse peamiseks tuluallikas;
- H. arvestades, et Myanmaris/Birma sarnastes ebastabiilsetes riikides ja nõrga valitsusega piirkondades tegutsevate ettevõtete puhul on inimõiguste rikkumise põhjustamise või sellele kaasaaitamise oht suurem; arvestades, et selle ohu vältimiseks on vaja võtta erimeetmeid, nagu on tunnustatud ka USA valitsuse dokumendis, milles käsitletakse aruandlusnõudeid seoses vastutustundliku investeerimisega Myanmaris/Birmas;
- I. arvestades, et Euroopa ettevõtetel ning nende tütar-ettevõtetel ja alltöövõtjatel võib olla oluline roll sotsiaalsete ja töönormide edendamisel ja levitamisel kogu maailmas;

¹ Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0050.

² Vastuvõetud tekstid, P7_TA(2013)0049.

³

- J. arvestades, et kõigilt Myanmaris/Birmas tegutsevatelt ettevõtetelt tuleks nõuda inimõiguslaste rahvusvaheliste normide täitmist ja seega peaksid ettevõtted tegema järgmist:
- a) täitma oma riiklike ja rahvusvahelisi õiguslike kohustusi inimõiguste, sotsiaalsete ja töönormide ning keskkonaeeskirjade valdkonnas;
 - b) pühenduma tõeliselt oma töötajate ja üldiselt kodanike õigustele, kaitsele ja heaolule;
 - c) järgima ühinemisvabaduse ja kollektiivläbirääkimiste pidamise õigusi;
 - d) hoiduma maa hõivamisest ja kohaliku elanikkonna sundümberrasustamisest;
 - e) tegelema võimalike rikkumistega kiiresti ja tõhusalt;
1. tunnistab, et president Thein Sein ja muud reformijad on võtnud möödunud aasta jooksul Myanmaris/Birmas demokraatlike reformide läbiviimiseks olulisi meetmeid, mistõttu on komisjon teinud ettepaneku taastada Myanmar/Birma üldised tariifsed soodustused; ergutab neid seda protsessi kiiremas korras jätkama, et täielik üleminek demokraatiale, õigusriigi põhimõtete järgmise kindlustamine ning kõikide inimõiguste ja põhivabaduste austamine oleks püsiv ja pöördumatu;
 2. nõuab rahuläbirääkimiste jätkamist etniliste rühmadega, eelkõige katšiniidega, ja nõuab tungivalt, et Myanmar/Birma ametivõimud koostaksid tegevuskava repressioonide lõpetamiseks rohingyade ja muude represseeritud vähemuste vastu, sealhulgas andes neile kodanikuõigused, tegeledes sügavalt juurdunud eelarvamuste ning diskrimineerivate hoiakutega, mis põhinevad etnilisel kuuluvusel ja usul, ning töötades välja riigisiseste põgenike integreerimise ja pikaajalise lepitamise poliitika;
 3. kutsub Myanmar/Birma valitsust üles järgima hea valitsemistava põhimõtteid ning vabastama viivitamatult ja tingimusteta kõik veel vangistuses olevad poliitvangid; kutsub lisaks valitsust üles tagama mõtte-, sõna-, kogunemis- ja ühinemisvabaduse, jätkama sunniviisilise töö vastu võitlemiseks tihedat koostööd ILO ja teiste sarnaste organisatsioonidega ning tagama selle, et ametiühinguid ning rahumeelseid meelevaldusi ja kogunemisi käsitlevate seaduste rakendamine on kooskõlas inimõiguste rahvusvaheliste normidega;
 4. nõuab tungivalt, et Myanmar/Birma valitsus ratifitseeriks piinamise ning muu julma, ebainimliku või inimväärikust alandava kohtlemise ja karistamise vastase konventsiooni ning selle fakultatiivprotokolli ning võimaldaks Rahvusvahelisel Punase Risti Komiteel ja riiklikel järelevalverühmadel pääseda vabalt ligi vanglatele ning võtaks viivitamatult tõhusaid meetmeid, et hoida ära piinamine ja väärkohtlemine;
 5. nõuab tungivalt, et Myanmar/Birma valitsus kiirendaks jõupingutusi ning vaataks läbi rahvusvaheliste inimõiguste standarditega vastuolus olevad õigusaktid ja sätted ning reformiks neid, määrates igaks läbivaatamiseks kindlaks selge lõputähtaja; märgib, et need reformid peavad hõlmama kodanikuühiskonna rühmade takistamatut osalust ning rahvusvaheliste inimõiguste organite, nagu ÜRO inimõiguste ülemvoliniku büroo abi; kutsub valitsust üles tagama uute ja muudetud õigusaktide tõhusa rakendamise, sealhulgas rakendusametuste, õiguselukutse esindajate, õiguskaitseametnike ja

kohtutöötajate koolitamise ja nende suutlikkuse suurendamise teel;

6. väljendab kahetsust asjaolu üle, et vaatamata president Thein Seini korduvatele lubadustele ei ole ÜRO inimõiguste ülemvoliniku bürool olnud võimalik saavutada riigis alalist kohaolekut;
7. rõhutab, kui oluline on tegeleda konfliktipiirkondades iga väidetava inimõiguste rikkumisega eraldi ning tagada ÜRO-le ning muudele abi- ja humanitaartöötajatele juurdepääs kõikidele humanitaarabi vajajatele nii valitsuse kontrolli all olevates piirkondades kui ka valitsuse kontrolli alt väljas olevates piirkondades;
8. kutsub lisaks Myanmar/Birma valitsust rakendama täies ulatuses ühist tegevuskava ILOga sunniviisilise töö likvideerimise kohta 31. detsembriks 2015, ning jätkama selle tava kaotamise nimel tihedat koostööd ILO ja teiste sarnaste organisatsioonidega, ning samuti tagama selle, et ametiühinguid ja rahumeelseid meeleavaldusi ning kogunemisvabadust käsitlevad seadused on kooskõlas rahvusvaheliste inimõiguste standarditega;
9. võtab teadmiseks 2012. aasta novembris vastu võetud välisinvesteeringute seaduse, mille rakendamisega kaasneb majanduse enneolematu liberaliseerimine; rõhutab, kui oluline on ratifitseerida Birma tööhõiveministri allkirjastatud ILO vastastikuse mõistmise memorandum, et kaotada 2015. aastaks igasugune sunniviisiline töö, ning rakendada tegevuskava, mille eesmärk on korrupsioonivastast võitlust ja maksustamist käsitlevate seaduste vastuvõtmine;
10. tunnistab, et kaua kestnud sõjaväelise riigikorra tõttu, mis on kõikidesse Birma ühiskonnakihtidesse tunginud ja neid kujundanud, ning arvestatavatele demokrateerimisalgatustele vaatamata toimuvad muutused aeglaselt ning eeldavad rahvusvahelist abi ja toetust;
11. peab väga murettekitavaks teateid, et laste sunniviisiline värbamine Myanmar armeesse (Tatmadaw Kyi) ja piirivalvesse on endiselt aktuaalne, ning kutsub seetõttu Myanmar/Birma valitsust üles rakendama kiiresti ja täielikult ÜROga allkirjastatud lapssõdurite tegevuskava ning seadma lastekaitse üheks reformiprogrammi prioriteetseks eesmärgiks;
12. kutsub Myanmar/Birma valitsust üles tagama, et põllumajandusettevõtjaid ja kogukondi kaitstakse maa konfiskeerimise ja sundväljatõstmiste eest vastavalt rahvusvahelistele normidele; väljendab muret seoses asjaoluga, et põhiseadus, põllumajandusmaa seadus ja uudismaa majandamise seadus võimaldavad valitsusel konfiskeerida maad kõikide riikliku tähtsusega projektideks kuulutatud ettevõtmiste jaoks, samuti saab valitsus nende seaduste alusel kasutada kogu nn vaba maad, millest osa on juba kasutusel tervete kogukondade elatusallikana; märgib ka seda, et tutvusi omavad ettevõtjad kasutavad seadusi ära sellise maa enda nimele registreerimiseks;
13. rõhutab, kui tähtis on komisjoni lühiajaline kaubandusalane abiprogramm, mis peaks algama 2013. aastal; kutsub Myanmar/Birma valitsust üles tugevdama oma kaubandusasutusi ja -poliitikat, et riigi majandust positiivselt mõjutada, ning võtma kõik vajalikud meetmed, et maksimeerida ELi kaubandusalasest abist ning algatusega „Kõik peale relvade” seotud soodustuste taaskoostamisest saadavat kasu;

14. nõuab Myanmarile/Birmale antava ELi kahepoolse arenguabi suurendamist uue mitmeaastase finantsraamistiku (2014–2020) raames ning nõuab samuti, et Myanmar/Birma valitsus edendaks ja toetaks meetmete võtmist demokraatia ja inimõiguste Euroopa rahastamisvahendiga hõlmatud põhivaldkondades, milleks on demokraatia ja õigusriigi põhimõtete kindlustamine ning inimõiguste ja põhivabaduste austamine; tõstab sellega seoses esile ELi poolt rahastatava Myanmaris rahukeskuse tegevust; loodab, et Myanmar/Birma valitsus aktsepteerib ja hõlbustab ettevõtmist avada ÜRO inimõiguste voliniku piirkondlik büroo, millel on laialdased volitused, sest Birma vajab lisaks tehnilisele abile ka inimõiguste jälgimise põhjalikku mehhanismi;
15. võtab teadmiseks, et usalduse taastamise määrgina toetas Kagu-Aasia Maade Assotsiatsioon oma otsusega Myanmar/Birma taotlust saada 2014. aastal organisatsiooni eesistujaks;
16. rõhutab, et Myanmar/Birma valitsus peab tugevdama oma kaubanduspoliitikat ja poliitikat, koostama kava korruptsioonivastast võitlust ja maksustamist käsitlevate seaduste tugevdamiseks ning looma ettevõtja sotsiaalse ja keskkonnaalase vastutuse raamistiku, mis vastab rahvusvahelistele normidele;
17. tunneb heameelt Myanmar/Birma valitsuse lubaduse üle ühineda mäetööstuse läbipaistvuse algatusega, mis tähendab valitsusele kohustust avalikustada kaevandustööstusest ja majandustegevusest saadavad sissetulekud; kutsub ühtlasi Myanmar/Birma valitsust üles võtma meetmeid, et täita võimalikult kiiresti ja täielikult kõik mäetööstuse läbipaistvuse algatuse nõuded, kaasates sellesse protsessi täielikult ka kodanikuühiskonna;
18. märgib, et vastutustundlik ja säästev kaubandus ja investeringud, milles osaleb muu hulgas ka EL, võivad toetada Myanmar/Birma jõupingutusi vaesuse vastu võitlemisel ja tagada, et meetmetest on kasu laiemale elanikkonnale; märgib siiski, et seda tuleb teha, edendades usaldusväärset ja ettevõtja sotsiaalse vastutuse kõige kõrgemate normide rakendamist, nagu on sedastatud OECD suunistes rahvusvahelistele ettevõtetele, aga ka ÜRO ettevõtjate ja inimõiguste juhtpõhimõtetes ning ELi ettevõtja sotsiaalse vastutuse strateegias aastateks 2011–2014 (COM(2011)0681);
19. on seisukohal, et teabe avalikustamine investoritele ja tarbijatele on ettevõtja sotsiaalse vastutuse peamine edasiviiv jõud ning see peab tuginema lihtsalt kohaldatavatele ja mõõdetavatele sotsiaalsetele ja keskkonnaalastele põhimõtetele; rõhutab, et see on tähtis ka Euroopa investeringute väärtuse pikaajaliseks kaitseks; nõuab, et kõnealune avalikustamine põhineks kindlalt ÜRO vastutustundlike investeringute põhimõtete ja integreeritud aruandluse põhimõtte toetamisel;
20. märgib, et läbipaistvusdirektiivi ja raamatupidamisdirektiivi käimasoleva reformimisega tehti ettevõtja sotsiaalse vastutuse küsimuse vallas edusamme, püüdes samal ajal tasakaalustada läbipaistvuse ja ettevõtte vastutusega seotud õigustatud nõudeid ja ettevõtete aruandluskoormust; toetab kindlalt seadusandlikku ettepanekut, milles käsitletakse mäetööstuse läbipaistvuse algatuse normidel põhinevat riigipõhist aruandlust ning müügi, kasumi, maksude ja tulu alast aruandlust, mille eesmärk on vältida korruptsiooni ja maksudest kõrvalehoidmist; rõhutab, et selline riigipõhine aruandlus peaks hõlmama sektoreid, mis on olnud Myanmaris/Birmas otseselt seotud inimõiguste tõsise ja süstemaatilise rikkumise ja keskkonna hävitamisega (näiteks kaevandus-, puidu-, nafta- ja gaasitööstus);

21. kutsub Myanmariga/Birmaga ärisuhetes olevaid Euroopa suurettevõtteid üles andma aru oma hoolsuskohustuse järgimise poliitika ning inimõiguste, töötajate õiguste ja keskkonnaküsimustega seotud korra ja nende kohaldamise kohta;
22. palub, et komisjon jälgiks ELi ettevõtete kohustuste täitmist, pidades silmas ettevõtja sotsiaalse vastutuse rahvusvaheliselt tunnustatud põhimõtteid ja suuniseid ning ELi ettevõtja sotsiaalse vastutuse strateegiat käsitlevat teatist, jälgiks lisaks ka ELi ettevõtete vabatahtlikult ja ühepoolset võetud võimalikke kohustusi ning koostaks nafta- ja gaasisektori jaoks inimõigustealased suunised;
23. kutsub komisjoni üles jälgima jätkuvalt Myanmar/Birma arengusuundi seoses sunniviisilise töö kasutamise ja inimõiguste muude tõsiste ja süstemaatiliste rikkumistega ning reageerima neile kehtivate menetluste ja vahendite abil, tehes muu hulgas vajaduse korral ettepaneku kaubandussoodustused uuesti tühistada;
24. ootab, et Euroopa välisteenistus konsulteeriks parlamendiga ja teavitaks teda inimõiguste dialoogi sisseseadmisest Myanmariga/Birmaga;
25. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon nõukogule, komisjonile, liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale ja komisjoni asepresidendile, liikmesriikide valitsustele ja parlamentidele ning Myanmar/Birma valitsusele ja parlamendile.